

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

Kryteria oceniania osiągnięć ucznia

Ocena niedostateczna (1)

- otrzymuje ją uczeń, który:

- nie zdobył podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej;
- nie interesuje się przebiegiem zajęć;
- nie uczestniczy w lekcji;
- opuszcza prace klasowe;
- nie przygotowuje zadań domowych;
- nie uczestniczy w zajęciach uzupełniających (np. koło maturalne).

Ocena dopuszczająca (2)

- otrzymuje ją uczeń, który:

- ma fragmentaryczną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- pobieżnie zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i interpretuje go z pomocą nauczyciela;
- rozpoznaje podstawowe związki przyczynowo-skutkowe;
- sytuuje w czasie i przestrzeni tylko najważniejsze wydarzenia literackie;
- rozpoznaje przybliżony czas powstania wskazanego tekstu kultury na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej;
- odszukuje najważniejsze informacje w źródle pisany;
- wykorzystuje z pomocą nauczyciela znalezione informacje;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- dostrzega niektóre typy błędów językowych;
- przedstawia przy pomocy nauczyciela wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje z pomocą nauczyciela teksty własne;
- aktywnie słucha wykładu i określa jego tematykę.

Ocena dostateczna (3)

- otrzymuje ją uczeń, który:

- ma niepełną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie przeprowadza chociaż fragmentaryczną jego interpretację;
- wiąże elementarne fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe;
- selekcjonuje podstawowe wydarzenia literackie;
- przyporządkowuje wcześniej poznany tekst kultury (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) określonej epoce literackiej;
- odnajduje najważniejsze informacje zawarte w kilku źródłach pisanych, dokonuje ich wspólnej analizy porównawczej;
- wykorzystuje znalezione informacje;

- przeprowadza analizę źródeł informacji;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- dostrzega różne typy błędów językowych;
- przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu i potrafi go streścić;
- odróżnia fakty od opinii.

Ocena dobra (4)

- otrzymuje ją uczeń, który:

- ma podstawową wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w typowych sytuacjach;
- dobrze zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i interpretuje go;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie;
- rozpoznaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz określa jego powiązania z kontekstem historycznym;
- samodzielnie dokonuje analizy wskazanego tekstu kultury;
- znajduje i porównuje informacje zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa podstawowe funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie.

Ocena bardzo dobra (5)

- otrzymuje ją uczeń, który:

- ma pełną wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w różnych sytuacjach problemowych;
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie go interpretuje;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe i wyciąga wnioski;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór;
- sprawnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym;
- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji określonego tekstu kultury;
- odszukuje i porównuje dane zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach, samodzielnie je interpretuje;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury;

- samodzielnie ocenia wydarzenia kulturalne;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną, poznawczą, komunikacyjną i społeczną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji.

Ocena celująca (6)

- otrzymuje ją uczeń, który:

- ma wiedzę i umiejętności wykraczające poza podstawę programową, posługuje się nimi w różnych trudnych sytuacjach problemowych (w tym laureat olimpiady);
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem trudny tekst literacki i samodzielnie go interpretuje;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe i wyciąga wnioski;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór;
- bezbłędnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury i je ocenia;
- samodzielnie dokonuje wnikliwej analizy i interpretacji wskazanego tekstu kultury;
- zna literaturę dotyczącą sztuki i wydarzeń kulturalnych, stosuje tę wiedzę w różnych sytuacjach problemowych;
- odnajduje i porównuje dane zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach, samodzielnie je interpretuje;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną, poznawczą, komunikacyjną i społeczną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej, stosując zróżnicowane formy wypowiedzi;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy i ich uzasadnienie;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami, wyciąga wnioski;
- samodzielnie rozwija swoje zainteresowania;
- potrafi swoją wiedzę zainteresować innych;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji i na zajęciach pozaszkolnych.

ZASADY OCENIANIA

1. Formy aktywności uczniów

Formy aktywności uczniów	waga
Matura próbna (rozumiana jako wypracowanie klasowe PP/PR)	3
Testy – język w użyciu; historyczno - literacki (części składowe egzaminu dojrzałości)	3
Sprawdzian (np. teoretyczno-literackie, po omówieniu lektur, powtórki do matury)	3
Próbny egzamin (ogólnoszkolny)	%
Kartkówka (około 15 - 20 min.) z trzech ostatnich lekcji, ze znajomości treści lektury	2
Odpowiedź ustna (w tym wypowiedzi ustne typu maturalnego)	2
Referat, prezentacja, projekt	2
Zadanie domowe (wypracowania typu maturalnego)	2
Zadanie domowe (inne)	1
Recytacja	1
Aktywność (np. przygotowanie/ przyniesienie materiałów dodatkowych, np. tekstów wierszy, prowadzenie zeszytu, praca grupowa i indywidualna na lekcji)	1

2. Obowiązująca **skala ocen** stosowana w przypadku oceny zadań typu punktowego:

OCENY – PROCENTY:

PP	ndst	0% - 39%	PR	ndst	0% - 39%
	dop	40% - 50%		dop	40% - 50%
	dst	51% - 70%		dst	51% - 65%
	db	71% - 89%		db	66% - 80%
	bdb	90% - 100%		bdb	81% - 90%
				cel	91% - 100%

3. Podstawą do wystawienia **oceny półrocznej** oraz **oceny końcoworocznej** jest średnia ważona:

średnia	stopień
0 - 1,75	niedostateczny
1,76 - 2,4	dopuszczający
2,5 - 3,4	dostateczny
3,5 - 4,4	dobry
4,5 - 5,4	bardzo dobry
Powyżej 5,5* i laureaci olimpiad	celujący

*Nauczyciel wystawiając ocenę sugeruje się powyższą tabelą, jednak zgodnie z WO, to nauczyciel podejmuje ostateczną decyzję o ocenie. Zob. poniższe warunki i tryb oceniania uczniów.

Sposoby kontroli (wg potrzeb i możliwości)

1) Odpowiedzi ustne:

- z przygotowania do lekcji, odpowiedzi/aktywności ustnej, np. odpowiedź z ostatnich lekcji, referat, udział w dyskusji lekcyjnej, prezentacja, recytacja, w tym system plusów i minusów przeliczanych na oceny szkolne (trzy minusy = ndst, np. za brak tekstu lektury; trzy plusy = bdb, np. za głos w dyskusji); dodatkowe oceny w formie niezapowiedzianej kartkówki z trzech ostatnich lekcji (kryteria jak przy odpowiedzi ustnej).

2) Odpowiedzi pisemne:

- dłuższe prace pisemne (np. typu maturalnego, sprawdzian z zakresu historii literatury, teorii literatury, nauki o języku),
- kartkówki z bieżącego materiału i z czytania lektur,
- różnorodne prace domowe (omawiane na lekcji; losowo wybierane do oceny przez nauczyciela w domu itp.),
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego (kompletność notatek, zadań domowych sprawdzana np. podczas odpowiedzi ustnej ucznia).

Minimalna ilość ocen z języka polskiego w półroczu to trzy lub cztery (cztery w klasach o profilu humanistycznym).

Warunki i tryb oceniania uczniów

- Uczeń może otrzymywać oceny z odpowiedzi ustnej, kartkówki (krótka forma pisemna), sprawdzianu (dłuższa forma pisemna, w tym rozprawka, test), aktywności i zaangażowania (np. z przygotowania do lekcji). Czas trwania odpowiedzi ustnej nie może przekroczyć 10 minut, a kartkówki 20 minut. W przypadku nauki zdalnej, rezygnuje się ze sprawdzianów wiedzy.
- Kartkówka obejmuje mały zakres materiału (3 lekcje tematyczne) i, podobnie jak kartkówka ze znajomości treści lektury, nie wymaga wcześniejszej zapowiedzi.
- Uczeń odpowiada ustnie przy biurku nauczyciela, może wtedy przyjąć pozycję siedzącą lub stojącą. Gdy uczeń zabiera głos w dyskusji, czyta zadanie domowe, wygłasza referat itp. może pozostać na swoim miejscu (w ławce).
- W sytuacji, gdy uczeń (grupa uczniów) przeszkadza innym, nauczyciel ma prawo go upomnieć, wpisać uwagę lub poprosić go do odpowiedzi (ustnej, pisemnej) i wstawić ocenę, zadać dodatkową pracę domową.
- Klasie przysługuje 1 dzień bez pytania (i bez kartkówki) w tygodniu, który uzgadnia z nauczycielem (zadania domowe mogą być sprawdzane). W takim dniu możliwe jest wspólne ustalenie dłuższych prac pisemnych. Brak możliwości wpisów typu bz, np a w ich miejsce wprowadzenie systemu plusów i minusów (uwaga: za brak pisemnego zadania – ndst).
- Dłuższe prace pisemne – zadania domowe pisane na papierze kancelaryjnym (z dłuższym terminem) - uczniowie oddają nauczycielowi w wyznaczonym dniu lub wcześniej (można również podać pracę przez inne osoby, ewentualnie wysłać jego zdjęcie mailem/ przez Teamsy, a wersję papierową podać później), brak złożenia zadania do wyznaczonego terminu skutkuje oceną ndst. Zadania domowe pisane są ręcznie, wyjątek – inne zalecenie poradni (dysgrafia), nauczanie zdalne.
- Nauczyciel informuje uczniów o planowanej pracy klasowej / dłuższej pracy domowej, co najmniej tydzień wcześniej i zapisuje je w e-dzienniku.
- Ustalając ocenę półroczną i roczną nauczyciel liczy średnią ważoną ocen (z uwzględnieniem plusów i minusów, wg dziennika elektronicznego), zaokrąglając ją odpowiednio na ocenę

wyższą (np. 3,5 = db) lub niższą (np. 3,4=dst), uwzględnia przy tym możliwości ucznia, jego zaangażowanie i aktywność (na lekcji, ale też udział w konkursach, prowadzenie Kroniki Szkoły itp.), obecność na lekcjach - także podczas pisania dłuższych prac klasowych, systematyczność w nadrabianiu ewentualnych zaległości oraz zaliczaniu ważnych prac klasowych (np. na zakończenie działu, powtórki maturalne). Niezaliczenie ważnej partii materiału (ocena zaznaczana na czerwono), skutkuje obniżeniem oceny półrocznej/rocznej o jeden stopień.

Warunki poprawy wyników

- Omówienie i poprawa prac pisemnych odbywa się na jednej całej godzinie lekcyjnej lub jej części, w terminie do dwóch - trzech tygodni od ich przeprowadzenia. Uczniowie uzgadniają z nauczycielem termin poprawy ocen w terminie do około dwóch tygodni od daty oddania i omówienia przez nauczyciela danej pracy kontrolnej. Omówienie indywidualnej pracy ucznia nie może się odbywać kosztem lekcji całej klasy.
- Poprawa ocen z ważnych prac klasowych (waga 3) jest obowiązkowa, ale nie wielokrotna (decyzja nauczyciela). Brak zaliczenia takiego materiału skutkuje obniżeniem oceny półrocznej/rocznej o stopień (zob. niżej).
- Jeśli uczeń (unika lekcji) nie stawia się na ustalony termin poprawy pracy kontrolnej, nauczyciel może podjąć decyzję o braku możliwości poprawy oceny. Jeśli jest to ważna praca klasowa, np. powtórka maturalna, nauczyciel może również zobligować ucznia do jej poprawy na pierwszej lekcji, na której uczeń się pojawi, ewentualnie traktować to podejście jako drugi termin (w tym bez możliwości poprawy). Konsekwencją niezaliczenia każdej ważnej pracy klasowej jest obniżenie oceny półrocznej/rocznej o (ewentualnie kolejny) stopień.
- Poprawa oceny pozytywnej odbywa się w uzasadnionych przypadkach, na prośbę ucznia i za zgodą nauczyciela. Druga ocena staje się wtedy oceną ostateczną.
- Poprawa oceny z odpowiedzi ustnej (na życzenie ucznia) odbywa się w terminie nie dłuższym niż tydzień i obejmuje kilka jednostek lekcyjnych (do pięciu), z których nauczyciel wybiera temat wypowiedzi dla ucznia.
- Nauczyciel może podjąć decyzję o braku możliwości poprawy oceny (np. ndst za brak zadania domowego).
- Uczeń z ważnego powodu nieobecny na lekcji podczas pracy kontrolnej, ma obowiązek do 2 tygodni od pierwszego terminu, zaliczyć zaległy sprawdzian. Dopuszcza się możliwość podejścia do pisania zaległej pracy w terminie poprawkowym (decyzja nauczyciela).
- Uczeń ma obowiązek systematycznego „zdobywania” ocen, nie ma możliwości zaliczania w miesiącu klasyfikacji zaległych prac pisemnych celem podwyższenia oceny na wyższą niż ta przewidywana na koniec roku/półroczna (w wyjątkowych sytuacjach nauczyciel może podjąć inną decyzję).